

बजार अवलोकन ३५

पुष, २०७८

मुख्य बँदाहरु

- कम उत्पादन हुने पहाडी तथा हिमाली क्षेत्रका बजारहरुमा पनि मूल्य सापेक्षिक रूपमा स्थिर रहयो जुन देश भर मुख्य खाद्य बस्तुहरुको आपूर्तिमा सुधार आएको संकेत हो ।
- नेपाल राष्ट्र बैंक द्वारा २०६८ पुष महिनामा प्रकाशित प्रतिवेदनका अनुसार मूल्य स्फीति सापेक्षिक रूपमा स्थिर रहयो । खाद्य तथा पेय पदार्थको मूल्य स्फीति गत वर्ष यही समयको १५.२ प्रतिशत बढिको तुलनामा मध्यस्तरीय अर्थात् ७.१ प्रतिशतमा कायम रहयो ।

राष्ट्रिय रूपमा बजारको अवस्था

मूल्य

कृषि तथा सहकारी मन्त्रालय र विश्व खाद्य कार्यक्रम द्वारा नियमित रूपमा अनुगमन गरिरने बजारहरुमा गत एक महिनामा प्राय खाद्य बस्तुहरुको मूल्यले सामान्य घट्टबढ भएको देखाउछ । मोटा चामल र गहुङ्को पिठोको राष्ट्रिय औसत मूल्य क्रमशः ०.१ प्रतिशत र २.३ प्रतिशतका दरले बढिए भई प्रति किलो रु. ३२.८ र रु. ३५.८ भयो । यसै गरी, मास र मुसुरोको मूल्य क्रमशः ०.३ प्रतिशत र ४.२ प्रतिशतका दरले बढिए भई प्रति किलो रु. ११०.१ र रु. १६.२ भयो भने भट्टमासको तेलको मूल्य १.५ प्रतिशतका दरले बढिए भई प्रति लिटर रु. १२३.० भयो । गत एक महिनामा अपवादका रूपमा रातो आलुको मूल्य १०.८ प्रतिशतका दरले घट्टन गाई प्रति किलो रु. २३.५ भयो । २०६८ असोजको तुलनामा कृषि अभाव समयका खाद्य बस्तुहरुको मूल्यले बढ्दो प्रवृत्ति देखाए भने भट्टमासको तेलको मूल्यले बढ्दो प्रवृत्ति देखाए भने दालहरु र रातो आलुको मूल्यले घट्टदो प्रवृत्तिको संकेत गरे ।

विभिन्न बजारहरुमा खाद्य बस्तुहरुको मूल्यले केही भिन्न प्रवृत्ति देखाएका छन् । उदाहरणका लागि, मोटा चामलको मूल्य मुख्य उपभोक्ता एवं पहाडी तथा हिमाली बजारहरुमा उस्तै रहयो भने तराईका बजारहरुमा यसको मूल्यमा ४.८ प्रतिशतका दरले बढिए भयो यसले विशेष गरी तराई क्षेत्रमा २०६८ मसिरमा धानको उत्पादन भएको उल्लेख्य बढिए लगतै मूल्यमा आएको तीव्र कमीलाई सामान्यीकरण गरेको संकेत गर्दछ । उद्योग वाणिज्य महासंघ / कृषि उद्यम केन्द्र द्वारा अनुगमन गरिएका पाँच ठूला बजारहरु (विर्तामोड, काठमाडौं, बुटवल, सुखेत र धनगढी) मा गत एक महिनामा प्राय थोक मूल्यहरूले खुदा मूल्यहरुको जस्तै प्रवृत्ति देखाएका छन् ।

इन्धनको मूल्य बढ्ने कम जारी छ । पेट्रोलको मूल्य प्रति लिटर रु. ८ का दरले बढिए भयो भने डिजेल र मट्टितेलको मूल्य प्रति लिटर रु. ६ का दरले बढिए भयो । इन्धनको मूल्यमा भएको बढिले दुवानी लागतमा बढिए गराई खाद्यान्न मूल्यमा बढिए गराउने अनुमान छ ।

नेपाल राष्ट्र बैंक द्वारा पुष महिनामा प्रकाशित प्रतिवेदनका अनुसार, वार्षिक मूल्य स्फीति सूचकाङ्क गत वर्ष यही समयको ९.६ प्रतिशतको तुलनामा ७.५ प्रतिशतले बढिए भयो । खाद्य तथा पेय पदार्थको मूल्य सूचकाङ्क १५.२ प्रतिशतको तुलनामा ७.१ प्रतिशतले बढिए भयो भने अन्नहरुको मूल्य सूचकाङ्क गत वर्षको १५.६ प्रतिशतको तुलनामा २.१ प्रतिशतले मात्र बढिए भयो । दुवानी लागतको सूचकाङ्क भने गत वर्ष यही समयको ८.७ प्रतिशत बढिको तुलनामा १२.५ प्रतिशतले बढिए भयो ।

आपूर्ति

वर्षे बाली भखैरे भिन्नाइएको हुनाले केही स्थानीय बन्द हडतालका बावजूद देशभर आपूर्ति अवस्था सामान्य रह्यो । यद्यपि, इन्धनको आपूर्तिमा मूल्य बढिए संगै निरन्तर रूपमा आएको संकट यदि लामो समय सम्म कायमै रहेमा यातायात सेवाको सुचारा सञ्चालनमा प्रभाव परी खाद्यान्न आपूर्तिमा समेत असर पर्ने सम्भावना छ । यसै गरी, पुष अन्तिम तिर हिमाली क्षेत्रमा हिमपातले त्यहाँ बसोबास गर्ने मानिसहरुको जनजीवनमा आशंक रूपमा प्रभाव पारेको छ । यसलाई निकटबाट अनुगमन गर्न जरुरी छ ।

निम्न संस्थाहरुद्वारा संयुक्त रूपमा प्रकाशित :

विश्व खाद्य कार्यक्रम – खाद्य सुरक्षा अनुगमन तथा विश्लेषण प्रणाली कृषि तथा सहकारी मन्त्रालय कृषि विभाग, कृषि व्यावसाय प्रवर्धन तथा बजार विकास निर्देशनालय

नेपाल उद्योग वाणिज्य महासंघ / कृषि उद्यम केन्द्र

उपभोक्ता हित संरक्षण मञ्च

wfp.org

बजार	मूख्य खाद्य वस्तुहरु	मूल्यमा परिवर्तन (%) *						ओसत मासिक परिवर्तन
		मूल्य (नेपु/केजि नेपु/लि)	१ महिना	३ महिना	१ वर्ष	१म	३ म	१ वर्ष

मुख्य उपभोक्ता बजार

काठमाडौं	मोटा चामल	३५.०	०.०	२.९	२.९	►	►	►
	गहुँको पिठो	३५.०	०.०	-२.८	२.९	►	►	►
पोखरा	भटमासको तेल	१२३.०	१०.८	८.१	२५.५	▲	►	▲
	कुखुराको मासु	२०५.०	२४.२	-८.९	-८.९	▲	►	►
	तोरीको तेल	१३७.०	३.०	३.०	२१.२	►	►	▲
	मास	१०५.०	०.०	०.०	-१४.८	►	►	►
	मुसुरो	८३.०	०.०	-७.८	-१७.०	►	►	▼
	आलु	२५.०	०.०	-२.८	०.०	►	▼	►

क्षेत्रीय तराई बजार

विराटनगर	मोटा चामल	३१.३	११.९	४.४	-२.७	▲	►	►
	गहुँको पिठो	२९.३	-२.२	-२.२	४.७	►	►	►
विराज	भटमासको तेल	१२०.०	०.०	-४.०	९.१	►	►	►
	कुखुराको मासु	२४०.०	०.०	०.०	-१७.८	►	►	▼
	तोरीको तेल	१४८.०	०.०	५.७	२८.७	►	►	►
	मास	९८.३	-६.४	-१.७	१४.३	▼	►	▲
	मुसुरो	७५.०	०.०	०.०	-६.३	►	►	►
	आलु	१४.०	-२६.३	-४८.७	-१०.३	▼	▼	►

नेपालगञ्ज

धनगढी	मोटा चामल	-	-	-	-	-	-	-
	गहुँको पिठो	-	-	-	-	-	-	-
धनगढी	भटमासको तेल	-	-	-	-	-	-	-
	कुखुराको मासु	-	-	-	-	-	-	-
	तोरीको तेल	-	-	-	-	-	-	-
	मास	-	-	-	-	-	-	-
	मुसुरो	-	-	-	-	-	-	-
	आलु	-	-	-	-	-	-	-

▲ सामान्य मूल्य परिवर्तन भन्दा मूल्य बढेको

► सामान्य मूल्य परिवर्तन

▼ सामान्य मूल्य परिवर्तन भन्दा मूल्य घटेका

यदि मूल्य परिवर्तन १ महिनामा ५ % सम्म, ३ महिनामा १० % सम्म अथवा १ वर्षमा १५ % सम्म भएमा त्यसलाई सामान्य मानिने छ ।

* यो नेपाल खाद्य संस्थान द्वारा वितरीत चामल हो किनभने त्यहाँ अन्य खाद्य संचरी उपलब्ध छैन ।

बजार	मूख्य खाद्य वस्तुहरु	मूल्यमा परिवर्तन (%) *						ओसत मासिक परिवर्तन
		मूल्य (नेपु/केजि नेपु/लि)	१ महिना	३ महिना	१ वर्ष	१म	३ म	१ वर्ष

सङ्केत पहुँच भएका हिमाली तथा पहाडी बजारहरु

धनकुटा	मोटा चामल	२०.०	०.०	-१४.३	२०.०	►	▼	▲
	गहुँको पिठो	२५.०	०.०	-३०.६	०.०	►	▼	►
धनकुटा	भटमासको तेल	९०.०	०.०	०.०	०.०	►	►	►
	कुखुराको मासु	१६०.०	०.०	-२५.०	-१८.२	►	▼	▼
	तोरीको तेल	१५०.०	०.०	-१३.६	-१३.६	►	►	►
	मास	९५.०	०.०	-१३.६	-२४.५	►	▼	▼
	मुसुरो	९५.०	०.०	५.३	-२४.०	►	►	▼
	आलु	१५.०	०.०	१२.५	२०.०	►	►	▲

सङ्केत पहुँच नभएका हिमाली तथा पहाडी बजारहरु

रोला	मोटा चामल	३३.०	०.०	३२.०	१०.०	►	▲	►
	गहुँको पिठो	३५.०	०.०	६.१	-३०.०	►	►	▼
रोला	भटमासको तेल	१३५.०	३.८	८.०	२२.७	►	►	▲
	कुखुराको मासु	२४०.०	०.०	-२०.०	-२५.०	►	▼	▼
	मास	१२०.०	०.०	९.१	०.०	►	►	►
	मुसुरो	१२०.०	०.०	३.७	-७.७	►	►	►
	आलु	२५.०	०.०	-१६.७	०.०	►	►	▲
	मोटा चामल	३५.०	०.०	-७.९	१६.७	►	►	▲

सङ्केत नाफेवार

जङ्गला	मोटा चामल	-	-	-	-	-	-	-
	गहुँको पिठो	-	-	-	-	-	-	-
जङ्गला	भटमासको तेल	-	-	-	-	-	-	-
	कुखुराको मासु	-	-	-	-	-	-	-
	मास	-	-	-	-	-	-	-
	मुसुरो	-	-	-	-	-	-	-
	आलु	-	-	-	-	-	-	-
	मोटा चामल	-	-	-	-	-	-	-

बाजुरा

बाजुरा	मोटा चामल	३०.०	०.०	-१४.३	-२१.१	►	▼	▼
	गहुँको पिठो	३६.०	२.९	-१०.०	-२१.७	►	►	►
बाजुरा	सीमी	१२०.०	२०.०	०.०	०.०	►	►	►
	मास	१००.०	०.०	-१३.१	-२३.१	►	►	▼
	मुसुरो	१००.०	-	०.०	-२३.१	►	►	►
	आलु	२५.०	-१६.७	०.०	०.०	▼	►	►
	मोटा चामल	-	-	-	-	-	-	-
	गहुँको पिठो	-	-	-	-	-	-	-

सङ्केत पहुँच नभएका हिमाली तथा पहाडी बजारहरु

हुम्ला	मोटा चामल*	४०.०	०.०	३३.३	०.०	►	▲	►
	गहुँको पिठो	२४०.०	०.०	-	७१.४	►	-	▲
हुम्ला	भटमासको तेल	२८०.०	०.०	०.०	०.०	►	►	►
	सीमी	-	-	-	-	-	-	-
	मास	-	-	-	-	-	-	-
	मुसुरो	-	-	-	-	-	-	-
	आलु	३०.०	०.०	०	०.०	►	►	►
	मोटा चामल	९०.०	-५.३	-१०.०	-५.३	▼	►	►

डोल्पा

डोल्पा	मोटा चामल	२००.०	०.०	-१३.०	०.०	►	▼	►
	गहुँको पिठो	२००.०	०.०	०.०	०.०	►	►	►
डोल्पा	भटमासको तेल	२००.०	०.०	-१३.०	०.०	►	►	►
	सीमी	२००.०	०.०	०.०	३३.३	►	►	▲
	मास	२००.०	१७.६	१७.६	१७.६	►	►	►
	मुसुरो	२००.०	०.०	०.०	०.०	►	►	►
	आलु	४०.०	०.०	०.०	३३.३	►	►	▲
	मोटा चामल	-	-	-	-	-	-	-